

LLIBERTAT

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

L'hivern s'apro-
pa. Antifeixista!
Pensa amb els
combatents.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró divendres 30 setembre 1938 — NUM. 679

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

La conferència dels quatre

Segons les darreres informacions de la Premsa d'aquest matí a la matinalada d'avui ha acabat la conferència de Munic amb la signatura d'un acord. Abans de l'entrevista els quatre estadistes es reuniren en dinar, no sabem si fraternal, a la casa particular del fùhrer. La ràpida conclusió d'un acord l'ha precipitat segons sembla la necessitat urgent de Benet Mussolini de retornar a Itàlia, on les coses al «duce» no li rutilen prou bé. Quin és l'abast de l'acord elaborat a Munic? En el moment d'escriure ho ignorem. Hi ha l'impressió, però, que s'ha discutit la sort de Txecoslovàquia amb el bísturi a la mà i que la República txeca a fi de comptes en sortirà amputada. Potser s'ha aconseguit la pau momentània i Mr. Chamberlain tornarà a la City amb la flor promesa. Però no serà una flor marcida i sense aroma per a ofrenar-la a la causa de la seguretat basada en la

justícia i l'essència de les idees democràtiques que implica el manteniment dels drets sagrats dels pobles lliures?

Mancarà encara saber després l'actitud de Txecoslovàquia. Tenim la convicció que no acceptarà calladament un acord que representés acceptar la seva desmembració, la seva mort paulatina. Txecoslovàquia ha adoptat fins ara una actitud digna i decidida. En darrer terme potser serà la seva paraula la que decidirà.

Hom diu que a la conferència s'haurà tractat també dels restants problemes de la situació europea, entre els quals destaca la guerra d'Espanya. Això no pot merèixer més que escepticisme i desconfiança, doncs a Munic no hi eren tots els que hi havia d'haver.

Esperem. Dintre poc el telèfon ens ho aclarirà tot o ens junyirà en un mar de confusions més espesses i fosques.

EL LECTOR DIU...

El què es diu... per ací

Aquests dies he sentit dir a la gent de la nostra ciutat que a tal lloc, que a tal altre... Deu ésser menida, he pensat. Són notícies, aquestes massa tremendes. Ens hem tornat massells a costa de veure desgràcies i sentir a parlar de morts i més morts... Més clar. Ens hem embruït i acovardit tots plegats, tant els de dalt com els de baix, per causa de la guerra. Perquè la guerra, per tota la seqüela que deixa de fam i misèria té això: que el mateix embruteix als agressors que als agredits.

En altre temps quan tots pensàvem normalment perquè totes les glàndules del nostre organisme podien assimilar tots els aliments necessaris per llur funcionament davant de certs fets s'hauria produït una reacció per part del poble de conseqüències incalculables. Ara, no; tothom està petrificat... Abans es deia que les multituds necessitaven la xurriacada de la fam perquè els avivés l'esperit de rebel·lia. S'ha vist vertaderament que això era una frase literària. La fam només pro-

dueix mentalitat d'eunucs i covardies col·lectives. Per això, molta gent, absens d'anar a robar una col, prefeix morir estúpidesment en un recó.

Quan a un estómac li falten els elements necessaris per nodrir-se, li manca automàticament l'agilitat mental i com a conseqüència totes les imatges reflectides en llur cervell surten confoses i deformades. Per això aquesta insensibilitat, és preludi d'imbecilitat. Però, no obstant, hi ha qui té el deure d'estar per damunt d'aquesta insensibilitat i d'aquesta imbecilitat i saber contenir a temps aquest perill morbós que tendeix a generalitzar-se i que de no evitar-se oportunament podria ésser causa d'uns esdeveniments que ens posarien als últims graus de la degeneració humana.

Què hi diuen amb tot això els que abans de la guerra que sofrim defensaven amb aquella gallardia de Quixot als condemnats injustament per petits robatoris? Que és que ara no mereixen defensa els famèlics autèntics? S'han canviat els valors? Ah, ja...! Però l'imperatru de la fam és sempre una i aquesta no reconeix canvi de valors ni disciplines de caràcter polític.

PEPET TEIXIDOR

Les forces aèries, terrestres i marítimes de les nacions europees

Quan el general Gamelin, cap de l'Exèrcit francès, es reuní a Londres amb els caps militars anglesos, comparà les xifres que posseïa de la força combativa d'Europa amb les que aquells li mostraren.

La majoria dels països s'envien mutuament certes referències de les seves forces combatives (Rússia constitueix una notable excepció).

Però cap gran Potència, ni tan sols nacions tan íntimament unides com la Gran Bretanya i França, confia a altre els més ínfims secrets de la seva màquina de guerra a menys que sembli imminent el moment d'unir-se per a entrar en acció.

Per això és pel que el general Gamelin i el Comitè britànic de Defensa Imperial oïren ahir fets i xifres que no s'havien revelat mai.

Veïem com s'aliniaria Europa si esclatés la guerra. Les xifres que donem a continuació són, per descomptat, aproximades. Han estat recollides, en alguns casos, d'origen oficial; en altres, d'autoritats tècniques.

En la guerra moderna, l'avió ha de desempenyar, com és lògic, un paper important. Examinem, per tant, en primer lloc, les relatives a la força aèria:

	Aeroplans de primera línia	Força total
Rússia.	3.500	7.000
Alemanya	2.600	6.500
Gran Bretanya	1.700	5.000
Itàlia	1.700	5.000
França.	1.200	3.400
Txecoslovàquia.	600	1.200

Els totals es basen en les xifres publicades fa quinze dies pels Departaments de l'Exèrcit i la Marina dels Estats Units.

França va al darrera en defensa aèria. Recentment, no obstant, la seva producció ha augmentat enormement. Ara és de cent aeroplans mensuals.

Les autoritats calculen que en temps de guerra es podria arribar a produir 700 aparells de primera línia per mes. La capacitat britànica de producció és moltes vegades superior a la del temps de pau.

Alemanya es calcula que produeix 600 aeroplans mensuals. Si esclatés la guerra, tenint en compte la seva escassetat de matèries primes, les seves fàbriques podrien produir 1.000 per mes.

Itàlia té una producció de 180 al mes. Ha vingut decaïnt en els últims temps. Les seves fàbriques, situades al nord, són molt vulnerables a l'atac.

Stalin, fa un any, donà un nou impuls a l'aviació. No se sap quants aparells poden produir els soviets en temps de guerra; però tenen 230.000 homes en 83 fàbriques dedicades a la construcció d'aeroplans.

Fa menys de tres mesos, el senyor Grover Loening, tècnic d'aviació dels Estats Units, digué després de visitar Alemanya:

«Crec que Anglaterra posseïx la major i més eficaç força aèria del món. La producció alemanya d'aeroplans no és tan gran com aquí es pensa.

Veïem ara els exèrcits de terra

Número d'homes:

	Exèrcit regular	Reserves instruïdes
Alemanya.	900.000	2.700.000
França	700.000	5.000.000
Rússia.	1.500.000	14.000.000
Itàlia	700.000	1.000.000
Gran Bretanya	120.000	500.000
Txecoslovàquia.	200.000	1.800.000
Iugoslàvia	150.000	1.200.000
Romania	200.000	1.600.000
Polònia	300.000	1.300.000
Turquia	200.000	1.000.000

Segons les xifres oficials dels Estats Units, Rússia pot posar en peu de guerra prop de 20.000.000 d'homes organitzats, i Itàlia, amb les seves organitzacions feixistes, més de 7.000.000.

No cal oblidar tampoc que Alemanya té molts homes parcialment instruïts militarment en les seves unitats nazis, els quals augmentarien probablement el seu exèrcit en uns 750.000 soldats.

Aquestes xifres, com és lògic, no representen de cap manera el total de la potència humana de les nacions. En la Gran Guerra, Alemanya movilitzà 11.000.000 d'homes.

França n'envià més de 8.000.000 als camps de batalla i l'Imperi britànic prop de 9.000.000, Àustria-Hongria i Bulgària en facilitaren 7.000.000 o més cada una.

Avui, l'exèrcit búlgar en temps de pau és de 500.000 homes i el d'Hongria de 70.000.

Examinem les marines de guerra. Podem donar ací xifres oficials a excepció de Rússia. Revelen aquestes l'aplastant superioritat britànica:

Cuirassats: Gran Bretanya, 15; França, 6; Itàlia, 4; i Alemanya, 5.

Creuers: Gran Bretanya, 59; França, 17; Itàlia, 25; i Alemanya, 6.

Destroiers: Gran Bretanya, 161; França, 61; Itàlia, 112; i Alemanya, 22.

Submarins: Gran Bretanya, 54; França, 78; Itàlia, 81; i Alemanya, 36.

Total: Gran Bretanya, 286; França, 162; Itàlia, 222; i Alemanya, 69.

Rússia té quatre cuirassats antics i vuit creuers. Es diu que està construint treize creuers, així com molts navilis més petits.

El Departament de Marina dels Estats Units calcula el tonatge total de la Gran Bretanya en 1.758.478; el de França en 699.342; el de Itàlia en 668.668; i el d'Alemanya, en 438.364.

Tant en el mar del Nord com en la Mediterrània, la Gran Bretanya i França tindrien una enorme superioritat.

Fent l'aportació del material inservible, també contribuiràs a guanyar la guerra.

Brigades de Recuperació

Llegiu **LLIBERTAT**

LA

Farmàcia i Centre d'Específics

ENRICH

F. LAYRET (St. Josep), 30

per evitar molèsties a la seva clientela
fa avinent que el pròxim DIUMENGE
restarà tancada tot el dia.

Preus econòmics - Telèfon 247 - Servei a domicili

Antònia Forns Guardia

Un altre nom a afegir a la inacabable llista dels que amb tanta generositat han donat la vida per la causa del poble.

La companya Forns, des de jove, ja es va destacar per la voluntat en el compliment del deure i per la seva incansable activitat en els medis sindicals, i posteriorment, arran de la sublevació militar feixista, intensificant el seu treball en l'organització d'actes que tenien com a finalitat combatre els enemics del poble.

De naturalesa ja no molt forta, juntament amb l'excés de treball que pesava al seu damunt, li ha produït sobtadament l'enfermat que en pocs dies l'ha separat materialment de nosaltres.

Descansi en pau l'inoblidable companya.

Trametem a la família el testimoni del nostre condol.

En el matí d'ahir va tenir lloc el seu enterrament, el qual constituï una espontània i sentida manifestació de dol.

Hi assistiren representació de la Joventut Socialista Unificada, del Partit Socialista Unificat, Radi Mataró, del Sindicat de Sanitat del Marisme U.G.T., de la Direcció, Administració, infermeres, empleats i una nombrosa representació de ferits hospitalitzats a la Clínica Militar n.º 7.

Cobrien el fèretre les senyeres del Partit Socialista Unificat i la de les Joventuts Socialistes Unificades, a qual Organització pertanyia la camarada Forns. Li foren dedicades gran nombre de corones.

En el Cementiri i en mig d'intensa emoció, les camarades Lucrècia Abril, en representació de les infermeres; Maria Habulin, en nom del personal internacional, i un hospitalitzat en nom de tots els ferits, pronunciaren sentides paraules de comiat vers la traspassada.

Finalment el camarada Comissari, en breus paraules, exortà a tots els assistents a seguir l'exemple de la camarada Forns.

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 29, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 338.

Els números premiats amb tres pessetes són: 038, 138, 238, 438, 538, 638, 738, 838, 938.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, Fabra.

Atenció, Empreses Collectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'article del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliqui mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisi, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

ALCALDIA DE MATARÓ. — Anunci. — Confeccionats els Padrons de vehicles de tracció mecànica classes A-B-C i D, subjectes a l'impost de la Patent Nacional per circulació i tinença per durant l'any 1939, quedant exposats al públic a la Secretaria Municipal (Negociat de Finances Proveïments) durant el termini de quinze dies, als efectes de reclamació.

Mataró, 30 de setembre del 1938. — L'Alcalde, Ramon Molist.

—**COMPRARIA** vinya o camp en terreny pla que no sigui més lluny de 10 minuts de la Ciutat.

Raó: C. Catalunya n.º 40.

ALCALDIA DE MATARÓ. — Anunci. — Segons em comunica el ciutadà

Recaptador de Contribucions d'aquesta Zona, el cobrament voluntari de Rústega, Urbana R. F., Eixample, corresponent al primer semestre del corrent any i el tercer trimestre de Radiodifusió d'aquest terme municipal té lloc a la Recaptació situada en el carrer de Miquel Bakunin (Churruga), 12, tots els dies feiners de 9 a 1 de la tarda, fins el dia 10 del proper mes d'octubre.

Aquesta Alcaldia es complau a posar per mitjà del present, a coneixement dels contribuents pels esmentats conceptes, d'aquest terme municipal, per a que durant aquest termini reïrin els corresponents rebuts, advertint-los de que passat l'esmentat termini sense haver-ho efectuat, quedaran subjectes a l'apremi i recàrrec consegüents.

Mataró, 27 de setembre del 1938. — L'Alcalde, Ramon Molist.

—**OXIGENANTE DE CARBONES**, producte Científic-Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la

termoquímica aplicada a la combustió. «Oxygenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. És aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pi, plàta, etc., etc.). Es ven a totes les Drogueries, Ultramarins i Ferreteries.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria - Regidoria de Finances i Proveïments

AVIS

Demà dissabte, dia 1 d'octubre, es posarà a la venda a l'establiment de J. Torrents, CARN DE VEDELLA, a tots els posseïdors de tarja especial a l'efecte, prèvia la presentació de les autoritzacions que expendeix aquesta Conselleria Regidoria, i corresponent als números del 601 al 850.

Mataró a 30 de setembre del 1938. — El Conseller Regidor, Josep Calvet.

MPREMTA MINERVA. — MATARÓ

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

Sense novetat important que destacar en els diversos fronts.

AVIACIÓ

Als avions estrangers abatuts al front de l'Ebre el dia 27, i que es consignaven en el comunicat d'ahir, hi ha que afegir un bimotor «Heinkel» i un caça «Fiat», que calgueren incendiats entre ambdues línies, i que pugem a cinc el número d'aparells enemics abatuts en dita jornada.

Reunió del Parlament català

Aquest matí s'ha reunit al Parlament català la Comissió de Govern acordant la pròrroga dels Pressutots. — Fabra.

Reunió del Govern de la Generalitat

A un quart de una del migdia s'ha reunit el Govern de la Generalitat, assistint hi tots els consellers. La reunió ha acabat a dos quarts de tres de la tarda.

El senyor Sbert ha facilitat la nota oficiosa en la qual hi ha un Decret creant el Cos de Guarderia Rural dintre les Esquadres de Catalunya, un altre d'Economia creant la Direcció de Comerç, un de Governació obrint concurs per a proveir 75 sub-comissaris dins el Cos de Seguretat. Figuren també diversos acords de Cultura i Justícia. És nomenat Director General de Comerç el senyor Grijalbo.

Penyora grossa

El Tribunal de Guàrdia ha imposat una penyora de 200.000 pessetes a Andreu Rosa per un delictes d'acaparament. — Fabra.

Reunió

Sota la presidència del senyor Marfinez Barrio s'ha reunit al Congrés la Minoria d'Unió Republicana.

Després el senyor Marfinez Barrio ha rebut la visita dels senyors Giner de los Ríos, Torres Campaña, Rico i Gómez Salazar. — Fabra.

Retorn

Ha retornat a Barcelona el ministre d'Estat senyor Alvarez del Vayo. — Fabra.

A Governació

El senyor Sbert ha rebut la visita del senyor Garganta acompanyat de una comissió d'Olot.

El senyor Fedet ha rebut als senyors Aguadé, Marí Esteve i l'Alcalde d'Hospitalet. — Fabra.

Productes Alimenticis CALDOLLA

Cubets de caldo, a 20 cts.
Sopa de Verduras, a 3'50 pes.
Extracte de Carn, a 25'00 pes.
Variants en Vinagre, a 6'50 pes.
Salsa Estimulant per amanir, verdures, peix, 12'50 pes.

Estranger

La reunió de Munic

Ha estat publicat l'acord

MUNIC. — S'ha publicat el text de l'acord concertat el dia 29 de setembre per la Gran Bretanya, França, Itàlia i Alemanya.

L'acord consta de vuit punts i uns annexes, i el signen Neville Chamberlain, Mussolini, Hitler i Daladier en representació de les quatre potències que representen.

En ell s'estipula que l'evacuació de les regions sudetes començarà el dia 1.º d'octubre. Aquesta evacuació quedarà allistada el dia 10 del propi mes, sense res destruït ni malmès. Txecoslovàquia es farà responsable d'aquest aspecte. Les condicions de l'evacuació seran fixades per una Comissió Internacional. Les diverses zones a evacuar seran ocupades escalonadament fins el dia 10 d'octubre. Una Comissió Internacional fixarà els territoris on deurà efectuar-se el plebiscit el qual serà regit pel mateix sistema del Sarre. La data per a efectuar aquest plebiscit no podrà ésser posterior al 5 de novembre. La Co-

missió internacional establirà les fronteres definitives resultants. Existirà el dret d'exclusió que es podrà exercir en el termini de sis mesos. El Govern txec deixarà en llibertat als alemanys sudetes que ocupen càrrecs a l'Exèrcit i a la Policia. Posarà en llibertat així mateix els presos polítics.

A continuació dels 8 punts que integren el document i en un dels apèndixs els Governos de Anglaterra i França fan constar que mantenen novament la seva garantia a les fronteres txecoslovàques noves i garantiran l'independència d'aquest país contra tota agressió no provocada.

En un altre es declara que si dintre el termini de 4 mesos les potències interessades no s'han d'acord en la qüestió de les minories hongaresa i polaca, es reuniran novament els representants de les quatre potències per a resoldre. — Fabra.

Entrevista Chamberlain-Hitler

LONDRES. — Comuniquen de Munic que Chamberlain ha demanat a Hitler celebrar una nova entrevista particular amb ell aquest matí. — Fabra.

Resum de notícies

PRAGA. — Aquest matí es reunirà el Govern per estudiar l'acord de Munic.

MUNIC. — Aquest matí ha sortit Mussolini cap a Itàlia acompanyat de Ciano.

LONDRES. — La reacció dels dominis per l'acord de Munic és gran, regnant extraordinària alegria, desapareixent l'angoixa d'aquests dies. Les noves de Sidney i Canadà donen aquesta tònica.

ROMA. — A les 5 de la matí Mussolini ha entrat a Itàlia.

LONDRES. — La Borsa ha registrat una alça de valors que en alguns casos és de un 40 per cent.

MUNIC. — Daladier i Chamberlain, en especial el primer, han estat objectes de grans demostracions d'entusiasme, havent estat obligats a sortir al balcó. — Fabra.

COMPRO

Màquines d'escriure portàtils i d'oficina, màquines de sumar, de calcular i aparells multicopistes.

Raó: Argüelles, 34 Mataró.